

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: PE-2P/22/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3623200458
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Vigaš
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2023:3623200458.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza, sudcom Mgr. Michalom Vigašom, vo veci starostlivosti súdu o maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Partizánskom, dieťa rodičov: otca C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. B. XXX a matky E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., G. XXX/XX, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou Acta legal s.r.o., so sídlom Bratislava, Miletičova 21, IČO: 54 560 349, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Partizánske, o nariadenie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje maloletému A. B., nar. XX.XX.XXXX a jeho rodičom E. F., nar. XX.XX.XXXX a C. B. nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu - za účelom zlepšenia komunikácie medzi rodičmi a osvojenia si princípov zodpovedného rodičovstva v záujme maloletého dieťaťa a podpory socializácie sa dieťaťa v rozsahu 6 mesiacov od začatia výkonu výchovného opatrenia, ktoré sa bude realizovať v Centre pre deti a rodiny Orchidea, n.o., so sídlom Rudolfa Jašíka 158/8, 958 01 Partizánske.

odôvodnenie:

(1) ÚPSVaR Partizánske, odbor sociálnych vecí a rodiny podal dňa 20.04.2023 návrh na nariadenie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine maloletému dieťaťu a jeho rodičom, ktoré by sa realizovalo v Orchidea n.o., CDR Partizánske najdlhšie na 6 mesiacov.

(2) Dôvodom podania návrhu je to, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske vypracoval plán sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodičmi, ktorého súčasťou je aj plán výkonu výchovného opatrenia, v ktorom boli stanovené úlohy v súlade so súdom nariadeným výchovným opatrením, pre všetky zúčastnené strany. Nariadené výchovné opatrenie bolo vykonávané ambulantnou a terénnou formou. Na základe informácií od realizátora výchovného opatrenia, ako i z rozhovoru s rodičmi Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, odd. SPOD a SK má za to, že nariadené výchovné opatrenie si doposiaľ nespĺnilo účel a navrhuje opakované nariadenie výchovného opatrenia a to povinnosť podrobiť sa sociálnemu alebo inému odbornému poradenstvu.

(3) Matka s návrhom pre súdom nesúhlasila. Ako dôvod uviedla, že výchovné opatrenie si neplní účel z dôvodu zaostávania dieťaťa, tiež preto, lebo psychológ, ktorý ho v podmienkach CDR viedol, nie je spôsobilý na prácu s dieťaťom s oneskoreným vývinom.

(4) Otec tiež s návrhom nesúhlasil, avšak z dôvodu, že očakávané výsledky sa dosiaľ nedostavili pre nespoluprácu matky, pričom pokiaľ sa to nezmení, nemá zmysel ani jeho pokračovanie, styk sa má zabezpečiť odovzdaním dieťaťa otcovi. Na záver pojednávania s výchovným opatrením súhlasil, ak to má účelu pomôcť.

(5) Kolízny opatrovník - navrhovateľ, aj prokurátorka majú za to, že uloženie výchovného opatrenia je dôvodné.

(6) Súd vykonal dokazovanie na pojednávaní v prítomnosti rodičov maloletého, právneho zástupcu matky, prokurátorky a kolízneho opatrovníka, pričom výsluchom rodičov a na základe nižšie uvedených listinných dôkazov zistil tento stav vecí. Za poznamenanie stojí fakt, že matka ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní dňa 05.06.2023 lekársym potvrdením predloženým krátko pred pojednávaním z toho istého dňa a požiadala o odročenie pojednávania. Ide o lekársky nález bez určenej konkrétnej diagnózy, kde sa pletie subjektívny s objektívnym popisom, uvedené je len že sa cíti zle, "horúčky, hnačka, zvracanie". Odporúčaný je kľudový režim. Tu súd uvádza, že dané potvrdenie sa javí byť prostým prepisom subjektívne pacientkou popísaných ťažkostí lekárom, čo je zjavné z toho, že na mieste diagnózy je strohé odporúčanie: "kľudový režim". Tieto skutočnosti súd uvádza len preto, že aj viaceré nere realizované stretnutia dieťaťa s otcom sú ospravedľňované ochorením matky, čo sa súdu nejaví byť z hľadiska prostej štatistiky náhoda, rovnako ako ochorenie bezprostredne pred pojednávaním.

(7) Rozsudkom Okresného súdu Partizánske č.k. 6P/22/2021-101 z 03.11.2021 bola zvýšená vyživovacia povinnosť otca k mal. Matiasovi a upravený styk otca s dieťaťom tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každý nepárny týždeň v utorok v čase od 17:00 hod. do 18:00 hod., štvrtok od 17:00 hod. do 18:00 hod. v sobotu od 10:00 hod. do 11:00 hod. v párny týždeň od v stredu od 17:00 hod. do 18:00 hod. a v nedeľu od 17:00 hod. do 18:00 hod. v prítomnosti matky.

(8) Uznesením Okresného súdu Partizánske č.k. 2P/33/2022-38 z 05.10.2022, právoplatným dňa 20.10.2022 súd rozhodol tak, že zrušil výchovné opatrenie - dohľad nad výchovou maloletého A. B., uložený rozsudkom Okresného súdu Partizánske č.k. 6P/22/2021-101 z 03.11.2021 a zároveň nariadil maloletému A. a jeho rodičom výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu - za účelom zlepšenia komunikácie medzi rodičmi a osvojenia si princípov zodpovedného rodičovstva v záujme maloletého dieťaťa a podpory socializácie sa dieťaťa v rozsahu 6 mesiacov od začatia výkonu výchovného opatrenia, ktoré sa bude realizovať v Centre pre deti a rodiny Orchidea, n.o., so sídlom Rudolfa Jašíka 158/8, 958 01 Partizánske.

(9) Dôvodom nariadenia výchovného opatrenia bola kolísavosť realizácie úpravy styku, zlyhávanie vzájomnej komunikácie medzi rodičmi a badateľné problémy so socializáciou dieťaťa, problém so separačnou úzkosťou u dieťaťa, ktoré bolo naviazané na matku.

(10) Podľa priebežných správ č. 2 až 5. sa dňa 08.11.2022 konalo spoločné stretnutie účastníkov, no otec sa nedostavil, s matkou bol rozpracovaný plán práce s rodinou, matka s ním súhlasila. Otec sa zúčastnil 16.11.2022. V novembri bolo realizovaných 5 hodín práce s rodinou. Aj v decembri sa aktívne pracovalo s účastníkmi individuálne aj spoločne. Otec chodil na stretnutia pripravený aj matka v tom čase spolupracovala. Je badateľné, že matka dieťa utvrdzuje v závislosti na dospeljej osobe, konkrétne sebe ako matke, pričom je potrebná socializácia dieťaťa. Otec namieta nedostatok motivácie matky na prípravu dieťaťa na stretnutie s ním. Stretnutia s otca s dieťaťom sa uskutočnili vo februári, no matka dieťa nijako nemotivuje a to je v prítomnosti otca mĺkve. Hrajú sa na stretnutie dňa 22.02.2023., stretnutie na konci februára matka zrušila pre chorobu. Podľa poslednej správy z 13.04.2023, sa štyri stretnutia nere realizovali pre chorobu matky, tá bola kontaktovaná zo strany orgánu SPOD a SK až keď bola s dieťaťom videná v meste, dovtedy bola pasívna. Stretnutie dňa 07.03.2023 zrušila opäť pre chorobu. Matka bola pasívna aj pri stretnutí dňa 22.03.2023. Otec zabezpečil stretnutie spoločne v cirkuse. Zo strany matky stačí podporiť dieťa a pri hre sa mierne vzdialiť a vytvoriť istotu v dieťati, že situácia je v poriadku a ak to dieťa vycíti, nemá s otcom žiadny problém. Maloletý vzhliada k matke, verifikuje si úkony. Je výrazne nesamostatný, plne absentuje socializácia, nepohybuje sa a nevyrastá v detskom kolektíve. Podľa dlhodobého pozorovania maloletý s otcom problém nemá, rola otca je v jeho živote mimoriadne významná.

(11) Právny zástupca matky doložil lekársku správu o vstupnom pedopsychiatrickom vyšetrení dieťaťa dňa 28.04.2022 s diagnózou: celkové zaostávanie vo vývine a úzkosť z odlúčenia. Tieto správy boli však už súčasťou spisu vo veci sp. zn. 2P/33/2022.

(12) Zo správy MUDr. Garajovej, pedopsychiatra, zo dňa 18.05.2023 vyplýva, že dieťa je evidované v pedopsychiatrickej ambulancii Prievidza, pre oneskorený psychomotorický vývin, výraznú úzkostnú symptomatológiu pri separácii od matky a hyperkinetickú symptomatológiu - prevaha porúch pozornosti. Odporúča vzhľadom na zdravotné dôvody, aby bolo dieťa umiestnené v materskej škole s postupnou adaptáciou, umožniť pri adaptácii dieťaťa prítomnosť matky v MŠ.

(13) Súd z verejne dostupných zdrojov zistil, že CDR Orchidea, n.o. vykonáva aj ambulancie a terénne opatrenia - je oprávnené vykonávať aj výchovné opatrenia podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine.

(14) Otec detí na pojednávaní uviedol, že stretnutí u PhDr. Šorlovej bolo okolo desať, za ten čas sa hral so synom asi dvakrát, no syn na neho potom nereagoval, aj keď bol pri matke, tá sa potom pohádala s psychologičkou, nespolupracovala.

(15) Matka uviedla, že syn sa síce s inými deťmi pri rodinných stretnutiach vidí, no hráva sa sám, nezapája sa, dieťa je stále s ňou. Ak nie s ňou tak s jej matkou. V pedagogicko - psychologickú poradni bola asi pred mesiacom, ďalší termín zrušila, lebo bolo dieťa choré, na novom sa ešte nedohodla.

(16) Podľa § 37 ods. 1 Zákona o rodine nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

(17) Podľa § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení, uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

(18) Podľa § 37 ods. 8 Zákona o rodine súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

(19) Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že uloženie vyššie špecifikovaného výchovného opatrenia (podľa § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine, §37 ods. 8 tretia veta Zákona o rodine) je dôvodné. Nebolo vôbec rozporné to, že styk otca s dieťaťom tak, ako je upravený sa neuskutočňuje. Pritom úprava styku zahŕňa účasť matky na ňom. Za takýchto okolností by bol predpoklad, pri záujme otca stretávať sa s dieťaťom, čo tiež nie je spochybnené, že v súčasnosti pri veku dieťaťa päť rokov sa bude otec stretávať s ním bez prítomnosti matky a styk bude upravený podstatne širším a na účasti matky nezávislým spôsobom. Opak je pravdou. Už skôr uložené výchovné opatrenie vo veci 2P/33/2022 bolo následkom toho, že dieťa nie je adaptované na kontakt s otcom, je na matku naviazané spôsobom, ktorý sa nedá označiť za štandardný, úroveň komunikácie medzi rodičmi bola kolísavá, na čo bol naviazaný aj styk s dieťaťom a jeho realizácia.

(20) Poukazovanie na oneskorený psychomotorický vývin dieťaťa a výraznú úzkostnú symptomatológiu pri separácii od matky, čo by malo negovať zmysel výchovného opatrenia, podľa názoru súdu nie je dôvodné. Ani závažná psychiatrická diagnóza dieťaťa by nemala byť dôvod odopretia styku medzi rodičom a dieťaťom, kládla by len vyššie nároky na obidvoch rodičov, aby bol styk účelný v záujme dieťaťa. Praktický dôsledok toho, pokiaľ by súd výchovné opatrenie nenariadil, by bolo jedine to, že otec by stratil aspoň akú takú, asistovanú možnosť s dieťaťom sa stretávať. Čo je tiež podstatné, súd by odobril také správanie matky, ktoré bolo preukázané, ktoré nie je k prospechu dieťaťa, ktoré sťažuje nie len socializáciu dieťaťa, ale v podstate matku nenúti aktívne konať a snažiť sa riešiť problémy spojené s oneskoreným vývinom dieťaťa. Že nejde ani tak o problém dieťaťa, ako o problém na strane matky, ktorého je výsledkom zlyhávanie aj za účasti psychológa asistovaného styku otca s

dieťaťom, o tom svedčí napríklad prístup matky vo vzťahu k predškolskému vzdelávaniu dieťaťa. Matka uvádza, že dieťa je na matku silne naviazané, žije v postate v kontakte s veľmi úzkym okruhom ľudí, pričom ak je pravdou to, čo uvádza matka, tak táto v podstate nijako nerieši situáciu, keď dieťa nie je ochotné byť bez nej či starej matky dieťaťa ani na krátko. Dieťa má pritom päť rokov, už malo byť predškolsky vzdelávané, táto otázka sa riešila už v konaní sp. zn. 2P/33/2022, pričom už v tomto konaní matka pristupovala k odporúčaniam pedopsychiatra vložne. Akoby pre matku bolo riešením stanovenie diagnózy dieťaťu, čo postačuje na to, aby sa dieťa s otcom nestretávalo. Pričom diagnóza by mala byť začiatkom, odporúčania pre rodiča povinnosťou ako dosiahnuť pokrok u dieťaťa. Za tejto situácie sa nedá nepoukázať na opakovane neuskutočnené stretnutia otca s dieťaťom, poukazovanie na ochorenie dieťaťa, pre ktoré sa styk nemôže uskutočniť. Matka pritom niekedy argumentuje nemožnosťou byť aktívna až absurdne, napríklad neuskutočnený termín u pedopsychiatra pre chorobu dieťaťa nebol nahradený iným, hoci odvtedy uplynul mesiac a matka si nenašla čas telefonicky ho dohodnúť, od septembra pritom začína ďalší školský rok! Pokiaľ súd hodnotí správy z vykonaného výchovného opatrenia vo veci sp. zn. 2P/33/2022 a vyjadrenia otca o jeho priebehu, tak získava ucelený obraz o tom, že pokrok u dieťaťa nie len pokiaľ ide o adaptáciu na škôlku, ale aj styk otca s dieťaťom najmä v rukách matky. Ona má "kľúč" od dieťaťa, problém je však v nedostatku ochoty niečo zmeniť. Pokiaľ ide o postoj k otcovi dieťaťa, dôvodom môžu byť vzájomne narušené vzťahy medzi rodičmi dieťaťa, avšak pokiaľ ide o aktívny prístup matky k riešeniu problémov dieťaťa diagnostikovaných pedopsychiatrom, tak ide o prosté zanedbávanie povinností - pričom nik nerozporuje, že na matku sú kladené vyššie nároky na aktivitu za stavu, do ktorého časom dieťa dospelo.

(21) Pokiaľ matka formálne nijako nebrojí a nerozporuje to, že by mala byť aktívna pokiaľ ide o zabezpečenie adaptácie dieťaťa na škôlku, tak iná situácia je pokiaľ ide o úpravu styku s otcom, kde je jej už aktivita na obtiaž. Práve tu súd vidí dôvodnosť opätovného nariadenia výchovného opatrenia. Nútiť obidvoch rodičov k aktivite v záujme dieťaťa. Nie pasívne v záujme rodiča - najmä v záujme matky. Dôvodom podania návrhu bolo to, že výsledok výchovného opatrenia sa za jeho trvania nepodarilo po dobu maximálnej dĺžky výchovného opatrenia 6 mesiacov dosiahnuť, avšak tiež bolo zrejmé, že dieťa je schopné tráviť čas s otcom, on o dieťa javí záujem. Je však potrebný dlhší čas na dosiahnutie cieľa. Ďalší progres nebol dosiahnutý, pretože dieťa stále vyžaduje "overovanie" si bezpečia a správnosti svojho konania u matky. Pokiaľ tá ostane pasívna, dieťa prestane na otca reagovať. Bolo aj preukázané, že miesto výkonu výchovného opatrenia je vhodné, je rodičom dostupné, je vykonávané odborné spôsobilými osobami, tie však nedosiahnu zázraky pri nedostatku spolupráce rodičov.

(22) Súd nevyklučuje, že pri zlyhaní aj tohto opakovane uloženého výchovného opatrenia, už nebude dôvodné jeho ukládanie po tretíkrát. Pokiaľ by zlyhalo z rovnakých dôvodov, bude zrejme potrebné príčiny a riešenie stanoviť na základe znaleckého dokazovania, pričom súd poukazuje aj na možnosti, ktoré poskytuje Zákon o rodine, kde je možná aj ústavná odborná diagnostika dieťaťa, či potreba preskúmania vhodnosti výchovného prostredia dieťaťa. Je potrebné si totiž uvedomiť, že výchovu dieťaťa nemožno obmedziť na zabezpečenie základných potrieb, výživy, otázky bývania. Ani materinská láska nie je totožná s pojmom výchovy dieťaťa a jeho prípravou na to, aby dieťa vedelo žiť mimo domácnosti matky a starej matky, bolo schopné sa vzdelávať a stretávať sa cudzími ľuďmi.

Poučenie:

Proti výroku rozsudku m o ž n o podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Odvolanie možno doručiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Odvolanie urobené v listinnej podobe vrátane príloh treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší

subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní peňažnú povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa ustanovení § 38 a nasl. zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku. Ak povinný dobrovoľne nesplní povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia podľa ustanovení § 370 a nasl. CMP. Ak úkony a opatrenia súdu smerujúce k dobrovoľnému splneniu povinnosti zostali bezvýsledné, súd výkon rozhodnutia uskutoční. Ak je to vzhľadom na okolnosti prípadu potrebné, súd uskutoční výkon rozhodnutia aj bez vykonania úkonov a opatrení smerujúcich k dobrovoľnému splneniu povinnosti. Súd odníme maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť, a postará sa o jeho odovzdanie tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.